

Metodické principy klasifikace NUTS

Od roku 2003, kdy vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o vytvoření společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS), jsou územní statistické jednotky v členských státech vymezeny dle jednotných, právně závazných pravidel.

Hlavním důvodem pro zavedení společné evropské klasifikace byla snaha o získávání zejména ekonomických informací o území na srovnatelné bázi. Nařízení č. 1059/2003 nastavilo závazné limity charakteru územních statistických jednotek, jejichž respektováním se vytvořily základní předpoklady pro objektivní vyhodnocování a srovnávání evropských regionů.

Hlavní metodické principy, které jsou podrobně popsány v nařízení č. 1059/2003, jsou následující:

- stabilizace klasifikace NUTS v čase (důležité pro analytické a informační činnosti a pro zkvalitnění a stabilizaci časových řad),
- stabilizace klasifikace NUTS v prostoru (zejména omezením frekvence změn hranic územních statistických jednotek),
- systém vymezení územních jednotek podle charakteru jednotky (administrativní a neadministrativní) a podle její velikosti vyjádřené počtem obvykle bydlících obyvatel,
- rozšíření klasifikace u každého členského státu o územní jednotku „Extra-Regio“ na všech úrovních NUTS; tyto jednotky zahrnují ekonomická území, která nelze přiřadit k žádnému konkrétnímu regionu státu (např. vzdušný prostor, mezinárodní vodstvo, diplomatická území atd.),
- ukončení evropské klasifikace NUTS na úrovni NUTS 3 (v ČR kraje); nižší územní členění je v rámci EU jednotně řešeno systémem LAU – „Local Administrative Units“,
- sjednocení systému alfabetského a kódového značení územních jednotek na celém území EU.

Postup při zavedení evropské klasifikace NUTS má dvě základní roviny:

- členské státy vymezí územní uspořádání tak, aby vyhovovalo požadavkům formulovaným v nařízení č. 1059/2003;
- Eurostat na základě sdělení jednotlivých států vytvoří závaznou evropskou klasifikaci NUTS.

K vymezení územních statistických jednotek v souladu s metodickými principy klasifikace NUTS přistoupily také státy EFTA (Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko) a kandidátské státy (Černá Hora, Island, Chorvatsko, Makedonie, bývalá jugoslávská republika a Turecko).

Na dodržování ustanovení nařízení č. 1059/2003 a předpisů toto nařízení pozměňujících dohlíží Výbor pro statistické programy Evropských společenství.